

EL LLENGUATGE

Tornar-hi (I)

Significant «fer de nou» i regint, per tant, un infinitiu, normalment amb la preposició *a* com a mot d'enllaç (en certs parlars, com és ara el de les Illes Balears, l'enllaç es fa sense preposició), és a dir, en frases tan conegudes i divulgades com *Tornarem a lluitar*, *Tornarem a sofrir*, *Tornarem a vèncer*, es pot considerar que el verb *tornar* forma unes perifrasis anàlogues a les que formen els verbs anomenats modals. En tot cas, és evident que un conjunt com *Tornarem a lluitar* difereix profundament d'un altre conjunt com *Accedirem a lluitar*, encara que aparentment tinguin la mateixa estructura. El verb *accedir* (com *contribuir* o *atenir-se*), efectivament, no és sinó un dels verbs que demanen un complement d'objecte introduït per la preposició *a*, i el qual complement pot ésser constituït per un grup nominal o pronominal, per un infinitiu i, en alguns casos, per una oració subordinada: *Accedirà al meu desig*, *Accedeixen a tot això*, *Accedeix a venir*, *Accedirem que ho facin*. Aquests complements són tots ells susceptibles d'ésser representats pel pronom *hi*: *Hi accedirà*, *Hi accedeixen*, etc. En canvi, una frase com *Tornarem a lluitar* és més aviat una perifrasi, que té un comportament molt diferent al dels casos anteriors.

Un dels fets que podem observar en aquestes frases o conjunts constituïts pel verb *tornar* més un infinitiu, és la possibilitat que els pronoms febles que són complements del verb que està en infinitiu s'adjuntin al verb principal. Així, el Diccionari Fabra, al costat dels exemples *No tornis a dir-ho* i *No tornis a fer-ho*, amb el pronom adjuntat al verb en infinitiu, indica també *T'ho tornaré a contar* i *Tornem-ho a comptar*, amb el pronom adjuntat a la forma del verb *tornar*. Anàlogament, cercant exemples a l'atzar, veiem com un mateix autor (Marià Manent, *L'aroma d'arç*), al costat de *He tornat a veure-la* escriu *Et tornes a acostar* i *Es torna a suscitar*, possibilitat que certament no té un verb com *accedir*, amb el qual sembla que es pot dir únicament *Accedirà a veure'm* (però no «*M'accedirà a veure*»). I, així mateix, si el verb *tornar* està en un temps compost i el precedeix un pronom feble que representi el complement directe de l'infinitiu, no es veu pas que rebutgi la concordança d'aquest pronom i del participi, en frases com és ara *No l'he tornada a veure* o *Les han tornades a revisar*.

Aibert Jané